

KORT OM SYGEHUSBEREDSKABET af Bent Ebskov

1940 – 1982

(præget af 2.den Verdenskrig og siden ”den kolde krig”)

I Marts 1940 fastsatte Indenrigsministeriet efter aftaler med Krigsministeriet bestemmelser vedr samarbejdet mellem det civile og det militære sundhedsvæsen samt Statens civile Luftværn's sanitære opgaver under krig. SST nedsatte samme år det sk Lazaretudvalg, som udgav betænkning 1942, væsentligst omhandlende 1) fremskaffelse af det skønnede nødvendige antal somatiske sengepladser (i alt ca 53.000) og 2) fordelingen af læger og sygeplejersker mellem hæren og det civile sygehusvæsen. Fordelingen af patienter skulle varetages af sk Lazaretkommandoer med dels civil, dels militær deltagelse. Implementering af forslagene blev dog ikke gennemført under besættelsen,

Efter krigen fortsatte planlægningen og 1949 trådte Civilforsvarsloven i kraft. Iflg. § 26 pålagdes samtlige sygehuse at forberede og gennemføre sådanne foranstaltninger som muliggjorde, under krigsforhold at modtage og behandle syge og tilskadekomne fra de militære værn såvel som civilbefolkningen, samt at yde gensidig bistand til etablering og drift af behandlingsstederne.

Udgifterne skulle afholdes af Staten. Endvidere foreslog man uddannelse af samtlige medicinalpersoner med henblik på at kunne virke i en krigssituation. Fordelingen af medicinalpersonale skulle gennemføres centralt i samarbejde mellem SST, CF-styrelsen og de militære myndigheder. Man foreslog forøgelse af sengeantallet til 75.000.

Forberedelse og gennemførelse af Sygehusberedskabet samt ledelsen af dette under Krig blev i 50-erne henlagt til nyoprettede Sygehusberedskabsnævn, et i hvert Amt. I begyndelsen ansås disse beredskabsnævn for ”politisk interessante”, men interessen blegnede og opgaverne overgik i Storkøbenhavn til Kontoret for Sygehusberedskabet (Leder: Hoby). Senere nedsattes 1973 Kontaktudvalget for Sygehusberedskabet med 9 medlemmer, repræsenterende sygehusejerne i København, RH, Frederiksberg, Københavns Amt samt Frederiksborg og Roskilde amter (Leder: Ktch Claus Morch Petersen). SST udsendte i 50-erne og 60-erne talrige Sygehusberedskabscirkulærer, som dannede grundlag for arbejdet indtil 1974, hvor SST afgav opgaven til CF. Til udvidelse af sygehuskapaciteten anskaffedes gennem årene ca 50 Hjælpepsygehuse med hvert 200 Senge, operationsfaciliteter, RTG-udstyr og autoklaver samt den fornødne mængde instrumenter, utensilier etc. Hjælpepsygehuse vedligeholdtes ved statens foranstaltning indtil Amterne overtog Hjælpepsygehuse med udstyr 1982 – 1984.

CF udgav 1976 – 1982 13 Sygehusberedskabscirkulærer. **De vedrørte udelukkende det krigsmæssige beredskab.**

1982 – 1991

(præget af samme målsætning som den foregående periode. **Med ændringen af Sygehusloven skulle beredskabet tillige planlægges med henblik på fredstidskatastrofer**)

1991 - 1997

(ændring af beredskabsplanlægningen til primært at omfatte fredsmæssige katastrofer)

Civilforsvarsloven afløstes af Beredskabsloven, der trådte i kraft 1993, hvor CF styrelsen samtidig ændredes til Beredskabsstyrelsen. I denne periode, der prægedes af den ændrede udenrigspolitik situation efter murens fald 1989, lagdes hovedvægten i beredskabsarbejdet på håndtering af den

Dansk Katastrofemedicinsk Selskab
The Danish Society for Emergency & Disaster Medicine
www.katmed.dk

fredsmæssige katastrofe, medens evt. krigsmæssige behov tænkes tilgodeset ved opgradering og videreudbygning af det fredsmæssige katastrofeberedskab.